

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет психології

Кафедра філософії, соціології та релігієзнавства

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
МЕТОДИКА ПРОВЕДЕННЯ НАУКОВИХ ДЕБАТІВ**

Освітня програма: будь-яка

Спеціалізація (за наявності): будь-яка

Спеціальність: будь-яка

Галузь знань: будь-яка

Затверджено на засіданні кафедри
філософії, соціології та релігієзнавства
Протокол № 12 від “26” червня 2021 р.

м. Івано-Франківськ – 2021 р.

© Возняк С.В., 2021

© ПНУ ім. В. Стефаника, 2021

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу
4. Система оцінювання курсу
5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу
6. Ресурсне забезпечення
7. Контактна інформація
8. Політика навчальної дисципліни

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Методика проведення наукових дебатів
Освітня програма	Всі
Спеціалізація (за наявності)	Всі
Спеціальність	Всі
Галузь знань	Всі
Освітній рівень	Доктор Філософії
Статус дисципліни	Вибіркова
Курс / семестр	довільний
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції – 12 год. Семінарські заняття – 18 год. Самостійна робота – 60 год.
Мова викладання	українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/index.php?mod=course&action=ReviewOneCourse&id_cat=122&id_cou=5328

2. Опис дисципліни

Мета та цілі курсу

Навчальна дисципліна «Методика проведення дебатів» викладається як спеціальна практика регламентованих форм аргументативної комунікації у форматі «дебатів» за різноманітними правилами (основний акцент робиться на дебатах за британським парламентським форматом як найбільш поширеним) для оволодіння навичками розробки систем аргументації, підготовки та реалізації публічних виступів та участі у дебатній полеміці (контраргументації), аналітики змісту доповідей опонента та здатності порівнювати релевантність\вагомість\доведеність аргументаційних стратегій

Мета: сформувати у докторантів високий, теоретично обґрунтований та практично випробуваний рівень культури здійснення наукових дискусій, суперечок, полеміки, дебатів, відкритих обговорень та інших комунікативних практик, що передбачають формулювання та застосування релевантної, обґрунтованої та логічно виваженої аргументації для захисту власних наукових позицій, здатність коректно, критично та адекватно здійснювати контраргументацію, контент-аналіз думки опонента, знаходження конструктивних та компромісних рішень на основі здійснених суперечок.

Завдання:

У результаті вивчення навчальної дисципліни докторант повинен

знати:

- основи теоретичної побудови аргументації
- функції, роль і значення дебатів та іншої полеміки у структурі наукового та суспільного знання;
- генезу і розвиток комунікативних практик, що спрямовані на створення полемічного середовища;
- фундаментальні правила, закони, принципи як вільних дебатів, так і жорстко регламентованих форм спортивно-інтелектуальних дебатів (оксфордські, американські формати дебатів);
- термінологію дебатної діяльності.

вміти:

- володіти термінологією, яку використовують у дебатних технологіях;
- визначити роль, функції, значення релевантної аргументації та контраргументації у науковому та суспільному середовищі;
- орієнтуватися в основних методологічних і світоглядних функціях і проблемах, пов'язаних із утворенням полемічного комунікативного середовища;
- застосовувати на практиці теорію аргументації;

- формулювати релевантні, коректні, виважені та логічно обґрунтовані аргументи до будь-якої дебатної чи полемічної теми;
- коректно та критично наводити контраргументацію до будь-якої думки можливого опонента;
- здійснювати структурний, логічний аналіз та контент-аналіз промов будь-якого рівня складності;
- використовувати попередньо одержані знання із всесвітньої (загальної) історії, історії філософії, етики, естетики, аксіології, методології наукового пізнання, філософії науки, соціології та інших дисциплін для формулювання та наведення аргументації;
- вміти сформулювати дебатну промову на будь-яку задану тему;
- працювати у команді, що готує дебатну промову;
- застосовувати у повсякденній та науковій практиці знання, набуті протягом вивчення правил політичного та наукового дебатування.

Компетентності

ЗК2: Здатність робити смислові узагальнення та висновки, виявляти в інформаційних даних та концептах хити й вразливі місця, суперечності та неповноту аргументації. Прагнення до оптимальних рішень та ясності умовиводів.

ЗК3: Готовність до пізнання нового і неперервного навчання, до опанування нових знань та стратегій/способів мислення.

ЗК4: Навички раціональної організації власної діяльності та ефективного використання часу.

ЗК5: Прагнення усвідомлювати підстави власних та інших міркувань, здатність відрізняти суб'єктивні, спонтанні складові суджень від об'єктивних і аргументованих, вміти надавати перевагу останнім.

ЗК6: Критичність та самокритичність мислення.

ЗК7: Схильність до самоперевірки отриманих результатів, турбота про якісне виконання професійних завдань.

ЗК8: Увага і толерантність до іншої (й інакшої) думки, здатність аналізувати її зміст та структуру в процесі спілкування та адекватно на неї реагувати.

ЗК9: Здатність брати участь в інтелектуальних дискусіях, використовувати ввічливі форми звернення до опонента, концентруватися на значущих складових судження, не переходячи на особистості.

ЗК10: Навички публічного мовлення, здатність ясно та виразно висловлюватися в процесі комунікації.

ЗК11: Навички роботи у групі, розподіл функцій в колективній роботі, взаємодопомоги, терплячість, витримку і доброзичливість.

ЗК12: Відкритість, здатність сприймати та враховувати зауваги, оптимізувати власну позицію в процесі обговорення, налаштованість на діалог, залучення у власні міркування висловлених слухних ідей.

ЗК13: Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

Програмні результати навчання

РН5. Спілкуватися з професійних питань державною та іноземною мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації.

РН7. Розуміти сучасну наукову картину світу, її основні проблеми та суперечності.

РН11. Вміти аналізувати міркування та робити ґрунтовні смислові узагальнення, висновки.

РН12. Вміти викладати власні міркування послідовно, логічно, систематично та аргументовано.

РН13. Критично оцінювати власну позицію та знання, порівнювати і перевіряти отримані результати.

РН14. Уникати симуляцій, плагіату та інших виявів академічної недоброчесності у сфері професійної діяльності або навчання.

РН15. Мати навички ведення інтелектуальних дискусій на засадах діалогу, відкритості й толерантності.

РН18. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.

3. Структура курсу

№	Тема	Результати навчання	Завдання
1.	Наукові дебати як регламентована аргументативна комунікація	<p>Слухачі курсу володіють обґрунтованими теоретичними знаннями з наступного кола питань:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Форми полеміки: діалог, дискусія, диспут, дебати 2. Дебатні формати: політичні дебати, дебати у форматі Карла Поппера, судові дебати, дебати у британському парламентському форматі. 3. Місце дебатних технологій у професійній та повсякденній діяльності. 4. Структура та правила дебатів за британським парламентським форматом (далі – дебатів БПФ) орієнтири дебатів БПФ. 5. Практична значущість навичок дебатування у повсякденному житті, професійному та кар’єрному становленні науковця. 	Тести, питання, кейси, робота із методичними матеріалами та історичними джерелами
2	Підготовка та реалізація аргументації як основа ефективного наукового виступу	<p>Слухачі курсу володіють обґрунтованими теоретичними знаннями та практичними навичками з наступного кола питань:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Структура аргументу. 2. Основні характеристики аргументу: релевантність, вагомість, доведеність. 3. Джерела пошуку аргументації. 4. Формування контексту аргументації: робота з фреймом, контекстом, ідеями та цінностями. Акторний аналіз. 5. Стратегія аргументації. Поняття «тягару доказу». 6. Типові помилки при формуванні наукової аргументації. 	Тести, усні дебати, розбір кейсів, аналіз відеоматеріалів, робота із методичними рекомендаціями
3	Основи контраргументації та робота із позицією опонента	<p>Слухачі курсу володіють обґрунтованими теоретичними знаннями та практичними навичками з наступного кола питань:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Пошук і вибір стратегії контраргументації. 2. Робота із логічною структурою аргументів опонента. 3. Робота із контекстуальною релевантністю аргументів опонента. 4. Робота із наслідками та вагомістю аргументів опонента. 	Тести, усні дебати, розбір кейсів, аналіз відеоматеріалів, робота із методичними

		5. Стратегії пошуку помилок.	рекомендаціями
4	Креативне розширення та поглиблення аргументації	Слухачі курсу володіють обґрунтованими теоретичними знаннями та практичними навичками з наступного кола питань: 1. Задачі розширення у дебатах БПФ і загальний контекст аргументативної комунікації. 2. Стратегія і тактика розширення. 3. Робота із контекстом і наслідками. 4. Утилітарні та ціннісні моделі розширення.	Тести, усні дебати, аналіз відеоматеріалів, робота із методичними рекомендаціями
5	Аналітика дебатних промов	Слухачі курсу володіють обґрунтованими теоретичними знаннями та практичними навичками з наступного кола питань: 1. Задачі аналітики у дебатах БПФ та у загальному професійному і повсякденному контекстах. 2. Стратегія і тактика аналізу. 3. Форми порівняння ідей та аргументів. 4. Акторний аналіз та аналіз суб'єктів дебатів у аналітиці. 5. Типові помилки при аналітиці дебатних промов.	Тести, усні дебати, розбір кейсів, аналіз відеоматеріалів, робота із методичними рекомендаціями
6	Стратегії дебаткування у різноманітних тематиках	Слухачі курсу володіють обґрунтованими теоретичними знаннями та практичними навичками з наступного кола питань: 1. Дебаткування у галузі гуманітарних наук (філософія, психологія, культура). 2. Дебаткування на утилітарно-механістичну тематику (політологія, соціологія, право). 3. Дебаткування в «умовному» світі (наукові експерименти та моделювання інтелектуальних експериментів\гіпотез). 4. Прецедентні та ціннісні дебати довкола гостроактуальних суспільнозначимих наукових проблем.	Тести, усні дебати, розбір кейсів, аналіз відеоматеріалів, робота із методичними рекомендаціями

4. Система оцінювання курсу

Накопичування балів під час вивчення дисципліни	
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Лекції	6
Семінарські заняття	30
Самостійна робота	10
Індивідуальне завдання	4
Залік	50
Максимальна кількість балів	100

5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу

Види навчальної роботи	Навчальні тижні																	Разом
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
Лекції	1		1		1		1		1		1							6
Семінарські з-тя		5		5		5		5		5		5						30
Самостійна р-та														10				10
Індивідуальні завдання																4		4
Залік																	50	50
Всього за тиж-нь	1	4	1	4	1	4	1	4	1	4	1	8	1	10	1	4	50	100

6. Ресурсне забезпечення

Методичне забезпечення:

1. Акуліч В. Матеріали для підготовки до БПФ. – Івано-Франківськ, 2022.
2. Бобришев І., Богаченко П., Кожемякін К., Бріч Є. та ін. Твій помічник у дебатному клубі: методичний посібник / Вид. 3, змін. і доп. – Україна: ВМГО «ФДУ», 2014.
3. Дін О. Посібник з дебатів / пер. з англ. Шиманська К., Трушин В. - Україна: ВМГО «ФДУ», 2016.
4. Шуганов В. Готуй сани влітку, а кейс за 15 хвилин. – К., 2015.
5. Шуганов В. Структура аргументу. – К., 2018
6. Johnson, Steven L. Winning Debates. A Guide to Debating in the Style of the World Universities Debating Championships. - International Debate Education Association, New York-Amsterdam-Brussels, 1968. ISBN 978-1-932716-51-1. – 271 p.

7. Контактна інформація

Кафедра	Кафедра філософії, соціології та релігієзнавства, вул. Чорновола, 72 (гуманітарний корпус), ауд. 503. Телефон: 0342596015. Сайт: https://kfsr.pnu.edu.ua/ Електронна адреса: kfsr@pnu.edu.ua
Викладач (і) Гостьові лектори	Кандидат філософських наук, доцент кафедри філософії, соціології та релігієзнавства Возняк Степан Володимирович
Контактна інформація викладача	stepan.wozniak@pnu.edu.ua

8. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	Очікується, що докторанти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Положенням про запобігання та виявлення плагіату у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». З огляду на специфіку курсу (підвищена увага до якості усної комунікації в рамках навчання адекватній публічній дискусії) дотримання академічної доброчесності передбачає двосторонні зусилля по створенню доброзичливого, нетоксичного, партнерського та діалогічно орієнтованого комунікативного середовища.
Пропуски занять (відпрацювання)	Допускається пропуск одного семінарського заняття без відпрацювання. За наявності більшої кількості пропущених семінарських занять або невиконаних тестових завдань необхідно відпрацювати їх шляхом усної відповіді по відповідній темі або написання тесту. Відпрацювання проводяться в межах консультацій.
Виконання завдання пізніше встановленого терміну	За наявності об'єктивних причин виконання завдання пізніше встановленого терміну докторант матиме можливість здати завдання у додатково визначений термін без зменшення балів за завдання. У інших випадках завдання здається у додатково встановлений термін зі зниженням балів на розгляд викладача.
Невідповідна поведінка під час заняття	Невідповідна поведінка під час заняття визначається рядом положень про академічну доброчесність та може призвести до відрахування здобувача вищої освіти «за порушення навчальної дисципліни і правил внутрішнього розпорядку вищого закладу освіти», відповідно до п.14 «Відрахування студентів» «Положення про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів вищих закладів освіти». Посилання на нормативні документи: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/
Додаткові бали	Отримання додаткових балів за дисципліною можливе в разі виконання індивідуальних завдань, попередньо узгоджених з викладачем. Перелік індивідуальних завдань міститься у навчальній програмі до курсу. Також за рішенням кафедри філософії, соціології та релігієзнавства здобувачам, які брали участь у науково-дослідній роботі (роботі

	конференцій, наукових гуртків та проблемних груп, підготовці публікацій), а також були учасниками олімпіад, конкурсів, можуть присуджуватися додаткові бали «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019) – стор. 3.
Неформальна освіта	Неформальна освіта зараховується у випадку проходженням студента аналогічного за змістом навчального курсу на будь-якій сертифікованій освітній платформі. а

Викладач **Возняк Степан Володимирович**